

ZÁŘÍ 2023

Pravá radost

Pokoj a dobro

Formační část čtvrtletníku SFŘ v České republice

„Slova, která jsi mi dal, dal jsem jim a oni je přijali a vpravdě uvěřili, že jsem vyšel od Tebe, a poznali, že jsi mě poslal.“

Řehole SFŘ - Předmluva - O těch, kteří konají pokání

SPOLU NA CESTĚ

Životem kráčíme po svém klikatícím se chodníčku, hledáme směr podle azimutu Božího slova, daru rozlišování, podle schopnosti odevzdat se vedení Ducha. Jdeme i s touhou nalézt sjednocení s bližními. A základem jednoty – synodality i služby je otevřenost umožňující přicházet ze svých východisek na společnou cestu. Jít spolu v různosti, podepřít se, přijímat pravidla soužití – sdílet společné ideály.

Tomu všemu by v naší duchovní rodině chtěla napomáhat nově zavedená rubrika našeho čtvrtletníku s názvem *Františkánská spiritualita*. Bude v ní v každém čísle uváděn jeden článek Řehole SFŘ s úvahou o jeho podstatě a naplňování v podmínkách dnešního světa, v našich životech, doplněný souznějícím úryvkem z Františkánských pramenů. S možností rozjímat nad ním samostatně, nebo lépe spolu ho sdílet ve společenství. S konkrétní, praktickou zkušeností, jak se nám daří jednotlivě i společně v životě naplňovat to, co jsme slíbili.

Ve zdravém společenství každý přispívá k určování správného směru i tempa. Bez pokorného přijetí to však nejde ... a vzorem přijetí je nám Panna Maria. Příležitost projevit jí vděk za ochranu a přimluvu budeme mít také při **putování ikony – Matka františkánské rodiny** po naší vlasti.

Na své cestě po Evropě k nám připutovala z Bosny a Hercegoviny, abychom spolu strávili čas do konce roku ... a poté, aby se od nás vydala opět směrem jižním do Slovinska. I z toho vyplývá, jak *Královna jednoty a míru* umí a chce sjednocovat. Snažme se souznít i my – přistupme před ni s pokojem ve svých srdcích, s vděčnou radostí v myslích ... s upřímnou odevzdaností.

Vendelín V. Hájek – služebník OFS

ROZPIS PUTOVÁNÍ IKONY

HOSTÍCÍ MBS	další MBS v oblasti	od	do	délka pobytu
Uherské Hradiště s bratry františkány		16.9.23	28.9.23	2 týdny
v kostele Zvěstování Panny Marie	Hodonín			
	Milotice			
	Nivnice			
	Bylnice			
	Zlín			
	Kroměříž			
Olomouc rodiny s bratry kapucíny		29.9.23	6.10.23	1 týden
v kostele Zvěstování Páně	Přerov			
	Šternberk			
Brno Kapucíni s bratry kapucíny		6.10.23	13.10.23	1 týden
v kostele Nalezení svatého kříže	Brno Husovice			
	Blažovice			

Opava s bratry minority		13.10.23	27.10.23	2 týdny
v kostele svatého Ducha	Ostrava			
	Havířov			
	Jablunkov			
	Český Těšín			
	Čeladná			
	Frydek-Místek			
	Krnov			
Moravská Třeb. s bratry františkány	Mor. Třebová II	27.10.23	3.11.23	1 týden
v kostele svatého Josefa	Mor. Třebová I			
	Šumperk			
Hradec Králové s duchov. zázemím		3.11.23	17.11.23	2 týdny
	Slatiňany			
	Červený.Kostelec			
	Čáslav			
	Brandýs n. Orlicí			
	Jilemnice			
	Liberec			
Jihlava s bratry minority		17.11.23	24.11.23	1 týden
v kostele Nanebevzetí Panny Marie	Jindřich.Hradec			
Sušice s bratry kapucíny		24.11.23	8.12.23	2 týdny
v kostele svatého Felixe	Pízeň			
	Sokolov			
	Příbram			
Praha PMS s bratry františkány		8.12.23	XXX	x týdnů
v kostele Panny Marie Sněžné	Praha Spořilov			
	Praha Krč			
	Praha sv. Josef			
	Černošice			
	Stará Boleslav			
	Lysá n. Labem			
	Benešov			

Františkánská spiritualita

ŘEHOLE SEKULÁRNÍHO FRANTIŠKÁNSKÉHO ŘÁDU

Hlava I: SEKULÁRNÍ FRANTIŠKÁNSKÝ ŘÁD (SFŘ)

Čl. 1: *Mezi duchovními rodinami, které Duch Svatý probudil v církvi, sdružuje františkánská rodina všechny členy Božího lidu – laiky, řeholníky i kněze – kteří se cítí povoláni následovat Krista ve stopách svatého Františka z Assisi.*

Tito [všichni] chtějí různými způsoby a formami, ale v živém vzájemném společenství, zpřítomňovat společné charisma serafínského Otce v životě a poslání církve.

ZÁVĚŤ SVATÉHO FRANTIŠKA:

¹⁴ A když mi Pán dal bratry, nikdo mi neukazoval, co mám dělat, ale sám Nejvyšší mi zjevil, že mám žít podle svatého evangelia. ¹⁵ To jsem několika slovy a jednoduše nechal napsat a pan papež mi to potvrdil. ¹⁶ A ti, kteří přicházeli, aby přijali [tento způsob] života, vše, co mohli mít, dávali chudým; spokojili se s jedním hábitem, uvnitř i vně záplatovaným, s cingulem a kalhotami. ¹⁷ A nechtěli jsme mít víc. ¹⁸ Modlili jsme se oficiem: klerici tak, jako ostatní klerici, laici se modlili *Otče náš*. A velmi rádi jsme pobývali v kostelích. ¹⁹ Byli jsme nevzdělaní a podřízeni všem.

²³ Pán mi zjevil, že jako pozdrav máme říkat: „*Pán ať tě obdaří pokojem!*“

PROŽÍVÁNÍ:

Už ste mali niekedy radosť z toho, že patríte do františkánskej rodiny? Kvôli čomu to bolo?

Ja osobne som pocítil radosť, keď som pochopil, že môžem zostať sám sebou. Popravde to bolo najviac cítiť keď som si uvedomil, že nemusím byť až tak radikálny ako sv. František a ani tak zatvorený v kláštore ako sv. Klára. Jednoducho – prišiel som na to, že Pán mi dal do daru byť sám sebou. Napríklad vieme si predstaviť dúhu, žeby bola len "červená"? Kto vie, či by to bola dúha.

Tak som si vždy položil otázku: Čo chceš "robiť" v reholi? Svoje veci? Uskutočňovať svoje plány? Tak načo si sem potom prišiel? Veď Pán nás vedie nasledovať Jeho v stopách sv. Františka. V jednom z filmov sa na záver sv. František pýta sv. Kláry - "Ty ideš v mojich šľapajach?" - Ona odpovedala: Áno, ja ich prehľubujem. Každý z nás môžeme hľbiť stopy spoločenstva, ktoré je postavené na pevnom skalnom základe, ktoré nič nezničí. Je to základ, ktorý postavil Kristus. A pre nás je vzorom sv. František, či sv. Klára, či sv. Alžbeta, alebo niektorí naši osobní patróni. Lúka na ktorej žije naša rodina je rozmanitá, a to je dobré. Teším sa z jej rozmanitosti. Tešil som sa tomu aj keď som videl krátke video o živote františkánskych terciárov v Čechách, na Morave a v Slezku. Sme veľká rodina. Voňajme v tomto svete. Veď Boh nám dal dar vône. Aby sa Jeho milosť šírila v tomto svete. Keď som sa venoval zmyslom našiel som info, že vôňa v nás vyvoláva spomienky. Nech "vôňa" nášho života vyvoláva v nás a v ľuďoch okolo nás spomienku radosti Evanjelia.

br. Felix Maria Žiška OFM – duchovní asistent OFS

PERUGIJSKÝ ANONYM: O ZAČÁTKU NEBOLI ZALOŽENÍ ŘÁDU

VI. kapitola: O životě bratří a lásce, kterou k sobě navzájem měli

25. ¹ Když se pak shledali, byli naplněni takovým štěstím a takovou duchovní radostí, že docela zapomněli na protivenství a obrovskou chudobu, kterou vytrpěli.

⁴ Navzájem se měli upřímně rádi, jeden se o druhého staral a živil jej, jako se matka stará o své dítě a živí ho. ⁵ Tak velice v nich planul oheň lásky, že se jim zdálo snadné zemřít nejen pro jméno našeho Pána Ježíše Krista, ale též jeden pro druhého, a to s radostí.

26. ¹ Když jednou dva bratři procházeli po jakési cestě, potkali jednoho blázna, který po nich házel kamením. ² Jakmile jeden z bratří uviděl, že na jeho bratra mají kameny dopadnout, přiběhl a postavil se proti létajícím kamenům, neboť pro vzájemnou planoucí lásku, než aby byl zasažen jeho bratr, chtěl být zasažen on sám. ³ Takové a podobné věci dělali častěji.

⁴ V lásce a v pokoře byli tak zakořeněni a upevněni, že si jeden vážil druhého, jako by to byl jeho pán. ⁵ A jestliže někdo z nich měl vynikat úřadem nebo důstojností, považoval se za bezvýznamnějšího a nepatrnějšího než ostatní.

⁷ Cokoli jim bylo přikázáno, pokládali za příkaz daný ve shodě s Boží vůlí; a tak jim bylo příjemné a snadné všechno plnit.

Celano popisuje výsledky kázání Františka a jeho bratří takto:

XV. kapitola: O věhlasu blaženého Františka a o obrácení mnohých k Bohu...

„Všude zněly zpěvy díky a chvály, takže mnozí zanechávali světských starostí a v životě a učení blaženého Františka získávali sebezpoznaní a toužili milovat a ctít Spasitele. Mnozí šlechtici i prostí, duchovní i laici, začali se z Božího vnuknutí přidávat ke sv. Františkovi, aby se pod jeho vedením navždy zasvětili Bohu. Boží svatý jako přetékající řekou zaplavil všechny proudy nebeské milosti a nadpřirozených darů, takže půdu jejich srdcí ozdobil květy ctností“ (1Cel 37: FP 384).

Výsledkem Františkových kajících kázání tedy byla v krátkém čase kromě obecného křesťanského probuzení i skutečnost, že mnozí věřící různých sociálních vrstev (*nobiles et ignobiles*), stavu klerického i laického (*clerici et laici*) byli vlivem milosti pohnuti k pokání a rozhodli se sloužit Pánu napořád vedeni Františkovým příkladem. Celano mluví o „*perpetuo militare*“ a o rozmanitosti povolání svědčí takto: „*Byl přece vynikajícím umělcem, podle jehož příkladu, pravidel i nauky se Kristova církev obnovila v obojím pohlaví a triumfuje v trojím bojovém šiku vyvolených*“.

Tento úryvek komentují překladatelé jako zmínku o třech životních stavech tvořících církev, jimiž jsou *klerici, řeholníci a laici*, anebo také jako o třech řeholních větvích františkánské rodiny, jimiž jsou *Menší bratři* (I. řád), *Chudé paní neboli klarisky* (II. řád) a *Bratři a sestry kající* (III. řád).

Svědectví a doteky

Život v pravdě

Svatý František a sultán

Paul Moses v Teologických textech z roku 2009 podrobně popisuje známý příběh:

Bylo pozdní léto roku 1219, když František z Assisi během páté křižácké výpravy vstoupil do nepřátelského tábora v naději, že se mu podaří obrátit egyptského sultána Malika al-Kamila na křesťanství. František, který začal kázat poté, co se vzpamatoval z traumatu, které mu způsobila strašlivá zkušenost z válečného pole a z vězení, doufal, že ukončí násilí křižáckých výprav tím, že zvítězí nad sultánem.

Zkouška ohněm

Podle Bonaventury František přiměl sultána, aby rozpálil veliký oheň. „Vstoupím do něj spolu s tvými kněžími. Tak se ukáže, či víra je pevnější a svatější,“ říká v této legendě František.

„Nemyslím si, že by některý z mých duchovních chtěl vydat své tělo plamenům jenom proto, aby bránil svou víru, nebo že by se chtěl podvolit jakémukoli mučení,“ odušil prý sultán. František se tudíž nabídl, že skočí do ohně sám, pokud se sultán a jeho lid obrátí na křesťanství, ale sultán i toto odmítl...

Bonaventurovo vyprávění má důležitý teologický rozměr. Znázorňuje totiž Františka jako nového Eliáše – připomeňme, že Eliáš byl Božím prorokem, který porazil Baalovy kněze tím, že přiměl Hospodina, aby podpálil býčka, který posloužil jako oběť. Bonaventura zdůrazňuje, že sultánovi rádci se zbaběle odplížili, aby se vyhnuli zkoušce. Píše, že sultán „zachytil pohledem, jak se jeden z jeho duchovních, starý a velmi vážený muž, nenápadně vytratil, jakmile zaslechl, co navrhuje František“ ...Tolik z textu Paula Mosese.

Tábor o Františkovi

Vzpomněl jsem si na tento příběh v souvislosti se svou zkušeností, kterou jsem udělal během jednoho farního tábora. Hlavním tématem byl život svatého Františka. Děti jsme navštívili s kaplanem a měli jsme pro ně předem připravenou scénku o Františkovi. Pamatuji se, že v ní vystupoval i papež, kterého ztvárnil bratr Česlav Křížala. Kaplan skvěle sehrál sultána, do tábora přijel v tureckém posedu na střeše auta, aby po zádech svých „otroků“ sestoupil mezi obyčejné smrtelníky. Na mne připadla role samotného světce.

Kdo má tedy pravdu?

Mnoho detailů jsem už zapomněl, ale jedna situace se mi vryla hluboko do paměti. Mám audienci u sultána a snažím se ho přivést k víře v Ježíše Krista. A po chvíli dojde na onu situaci s ohněm. U tábora byla rozdělána pořádná vatra a všichni se přesouváme k ní. Sultánův sluha, který měl do ohně vejít na důkaz, že jejich víra je ta pravá, nakonec utekl a já tam zůstal se sultánem sám. Tehdy jsem . A já tam tehdy stál několik nekonečně dlouhých vteřin a vnitřně se odhodlával: já do toho ohně musím, přece věřím... nebo ne? Už když jsem zvedal nohu, že tam snad opravdu vstoupím, tak sultán milostivě ukončil tuto zkoušku a scénka pokračovala podle plánu...

Věrnost pravdě i v malém

Ve mně zůstala otázka – co jsem ochoten pro Boha vydržet, obětovat. Do jaké míry věřím jeho příslibům? Ano, mnozí mučedníci dokázali svou obětí života, že věřili i za hranice své smrti. Nepřestali důvěřovat, že Ježíš je Pán, že stojí za to ho následovat kamkoliv a vzdát se pro něho čehokoliv... Zkusme si na jejich věrnost vzpomenout, až v našich běžných životech přijdou situace, ve kterých bychom si mohli pomoci snadnými kompromisy s duchem tohoto světa. Přeji sobě i nám všem, abychom vytrvali v pokoře i věrnosti, abychom žili každý den to, čemu věříme, abychom byli Ježíšovými věrohodnými svědky ...

Všem žehná br. Bernard Jan Linhart

Kamarádi spolu čtyřicet let, třicet let spolupracují a jsou členy Sekulárního řádu

Úvod:

V tomto čísle vás seznámím s mými kamarády, terciáři, kteří jsou spolu už od 15 let věku. Jsou stejně staří a dnes jim táhne na 55. Vnímám je víc jak své bratry v řádu. Jejich lidské charisma je mi sympatické tím, že je prochnuto nejen františkánskou spiritualitou, ale i mužskou spiritualitou, ke které je přivedl františkán Richard Rohr OFM osobně.

Lumír a Ivoš prošli rituálem přechodu do zralého mužství a je to na nich

znát. Mně říkají, že jsem zatím jen půl chlapa, protože jsem rituálem mužské spirituality ještě neprošel. Čím jsou pro mne ještě zajímaví? Například tím, že pracují spolu už 22 let každý den osm hodin v jedné truhlárně. Kromě každodenního zaměstnání se vídají ještě v místním sekulárním společenství, ve farnosti a střídají se ve službě v místní radě. Lumír je už druhým obdobím služebníkem národní rady. Dozvíte se také o službě dočasné pěstounské péče. Přečteme si názor těchto dvou chlapů na budoucnost našeho řádu a na význam synodality.

Rozhovor jsme vedli přes internet. Lumír i Ivoš seděli ve své truhlárně u počítače a vzájemně se v odpovědích doplňovali. Během rozhovoru však museli několikrát odběhnout k práci.

Lumíre, jak dlouho jsi ženatý? Jak jste se seznámili? Máte děti? Jak vás napadlo sloužit společnosti jako náhradní rodiče? Co služba obnáší?

Lumír: Jsem ženatý 30 let. S manželkou Jarkou jsme se setkali po vojně u táborového ohně. Já tam přijel s jednou partou trampů a ona s druhou partou. Byla noc a ostatní nás poslali pro vodu do studánky. Bylo to daleko - asi kilometr. No a my se vrátili až za dvě hodiny. Seděli jsme spolu u studánky, povídali si a koukali jsme se na hvězdy. Jarka se mě zeptala, na kterou hvězdu myslím. A pak zjistila, že na stejnou jako ona. Tak jsme to brali jako znamení... Přeskočila jiskra. Chodili jsme spolu třičtvrtě roku a pak jsme se rozhodli spolu bydlet v bytě po rodičích. Rodiče Jarky si postavili dům, tak aby byt nepropadl státu, nastěhovali jsme se do bytu po rodičích do Havířova. Já předtím bydlel Ostravě Hrabůvce. Svatbu jsme měli až po dvou letech společného soužití v Havířově.

Ivoš do toho vstupuje: Žil ve městě a nyní bydlí na vesnici.

Lumír: Do Ostravy stejně jezdím do práce.

A co ty Ivoši. O tvé rodině skoro nic nevím

Ivoš: Moji manželku Kamilu jsem poznal krátce před svým obrácením k víře. Byl jsem sice od miminka pokřtěný katolík, ale víru jsem vůbec neprožíval. Víru jsme hledali až s Lumírem společně. Prošli jsme s Lumírem dlouhou cestou hledání - zprvu jsme ani nevěděli, že Boha hledáme. Prostě nám oběma něco

pořád chybělo. Manželku jsem poznal teprve až měsíc před křtem a prvním přijímáním. Naše soužití s manželkou kolem tématu křesťanství proto nebylo vůbec jednoduché. Po dvou letech chození mi Kamila dala vybrat: „Bud' já, nebo ti tvoji kapucíni“. Tehdy jsem totiž uvažoval, že se stanu bratrem kapucínem. Měl jsem Kamilu rád a tak jsem se rozhodl pro manželství. Dnes máme s manželkou 4 děti (3 kluky a 1 holku) – Jakub, Petr, Kateřina – těm už je přes 20 let, Tomáš tomu je přes 10.

Když byly naše děti malé, prošli katechezí a výukou náboženství. Dnes však naše děti do kostela nechodí. Nechávám jim svobodu, ať si sami najdou svoji cestu k Bohu, stejně jako jsem si ji našel já. Věřím, že Pán miluje všechny lidi a On sám si hledá cestu ke každému z nás a najde si ji i k mým dětem.

Ještě prosím Lumíre doplň něco o své rodině. Máte svoje děti? A jak je to s vaší službou přechodného pěstounství?

Lumír: Máme děti tři. Všem už je přes dvacet let – skoro třicet. Ondru, Miriam, Daniela. Ondra je ženatý a má dvě děti. Takže jsem už dědeček. Ondra je ve farnosti aktivní. Schází se u Dona Boska v Ostravě. Miriam sama do kostela nechodí, ale když je s námi tak jde. Žije s přítelem. Daniel je nejmladší a ve farnosti dělá akce pro mladé, a pro děti tábory.

A co pěstounská péče?

Lumír: Pěstounská péče se zalíbila hlavně mojí manželce. Přála si něco, co jí dá opravdovou naplň života. Nejprve chtěla trvalé pěstounství, ale já ne. Nechtěl jsem závazek na 18 let. Na to nemám sílu. Dohodli jsme se tedy na přechodné pěstounství. Přechodné péči se říká krizová. Jde o přechodnou dobu, když ještě nejsou k dispozici trvalí pěstouni. Trvá maximálně rok, než se podaří dítě někam umístit. Absolvovali jsme školení a za 9 let jsme se postarali o pět malých dětí. U jedné holčičky došlo k výjimce. Byla u nás tři roky. Tam se navázaly vztahy jako bychom byli její rodiče – ona to tak brala - a bylo těžké jí pak vrátit uzdravené mamince. Ale před pár měsíci se to vyřešilo. Voláme si dvakrát týdně a holčička po půl roce navázala s maminkou nový vztah a cítí se u ní dobře. Maminka se dala do pořádku. Předtím byla dvacet let závislá. I když žije dál v komunitě, hodně se změnila k lepšímu a začala chodit do práce a přitom se stará o dcerku.

Pěstounská služba je opravdu náročná služba. Manželka s tím má hodně práce a někdy je na to sama. Proto si někdy ztěžuje, že já pořád někde jsem a nejsem doma. Služba v národní radě, františkáni, chlapi, duchovní cvičení. Je to věc časného rozhodování. Všichni chlapi to známe. Je to vždy na našem rozhodnutí.

Vidíte se s dětmi i potom co je odevzdáte do trvalé péče?

Lumír: Napíšu k vánocům, na narozeniny. Ta první holčička se za námi přijela podívat jako osmiletá. Filipa jsme si vzali staršího - už mu bylo skoro pět let. Takže si nás víc pamatuje než ti malí. Dnes už je to velký kluk. Občas za námi od pěstounů přiběhne na návštěvu.

A nyní něco o vašem kamarádství. Jak dlouho se Lumíre a Ivoši znáte?

Skoro čtyřicet let. Učili jsme se na stejném učilišti. Každý v jiné třídě. Od 16 let jsme spolu jezdili na trampy. Ve škole jsme byli nejlepší žáci v každé třídě. Reprezentovali jsme proto školu na nějaké soutěži. Dostali jsme tehdy týden studijního volna, abychom se naučili, co víme o zemi našich sovětských přátel... Ale my jeli trampovat. Když jsme na komisi začali říkat věci, které se jim až tak nelíbily, tak nás umlčeli a řekli, že naše znalosti jsou velké. Večer po prvním dnu jsme šli na pivo a dali se do řeči s nějakým chlápkem. Druhý den jsme zjistili, že to byl předseda komise. Asi jsme se mu zalíbili. Když byly zkušební otázky, tak nám pod stolem ukazoval na prstech, která ze tří odpovědí je správná. Na soutěži jsme se proto dobře umístili a tak jsme dostali další týden rekreace.

Ivoš se rozhodl, že ve vyprávění musí udělat trochu pořádek:

V 15 letech jsme se seznámili. Jezdili jsme na trampy. Postavili si spolu dokonce srub v lese. Oba jsme ale cítili, že nám pořád něco chybí. Někde ve mně bylo prázdné místo. Neuměl jsem to tenkrát pojmenovat. Chyběl mi Bůh, ale já to nevěděl. Oba jsme hledali něco vyššího.

Lumír doplňuje: Mne fascinovali tenkrát indiáni. Nebyl jsem věřící. Nikdy jsem nebyl v kostele a o Bohu nikdy neslyšel. Líbil se mi Velký duch indiánů. Dnes se to dá pojmenovat tak, že jsem se modlil: „Velký duchu jestli jsi, tak by se mi moc líbilo, kdybych tě poznal“. Indiáni totiž s Velkým duchem komunikují.

Ivoš: Tak jsme spolu prošli dlouhou cestu skrze bojové sporty, zen buddhismus a jógu. Já byl ještě k tomu vegetarián. Nakonec jsme skončili u psychotroniky. Hledali jsme tu nejlepší energii v našem okolí, až jsme se s virguli dostali do kostela. Největší energie byla u svatostánku. Řekli nám, že ve svatostánku přebývá živý Bůh. No a tak jsme si řekli: „Když katolíci mají nejlepší energii ze všech, tak se staneme katolíky!“ Šli jsme vždycky za tím nejlepším. Moje sestra se obrátila asi pět let přede mnou. Ona už znala františkány, jezuity a další. Já jí dřív nevěnoval pozornost. Myslel jsem, že katolíci jsou sice hodní lidé, ale zasekli v 15. století, ve středověku a v tom si dál žijí. Zeptali jsme se sestry jak se stát katolíkem. Poslala nás na faru do Staré Bělé. Tam byl Jirka Urbánek, který se tehdy rozmyšlel, zda se má stát knězem. Dnes slouží jako kněz v Jeseníkách. Ten nás připravoval ke křtu. Tedy já jsem byl pokřtěný jako dítě a Lumír nebyl.

Lumír: Ano tak probíhalo naše hledání. Bojové sporty, zen, jóga, já byl rok u svědků Jehovových, a pak u adventistů. Našli jsme nakonec Boha. Byli jsme tím překvapeni. Za měsíc jsme byli pokřtěni. V roce 1992.

Ivoš: Obrátili jsme se o velikonocích a na Ducha svatého byl Lumír pokřtěný a já měl první svaté přijímání a Lumír měl křest a zplnění svátosti manželské. Lumír se totiž měsíc před tím oženil.

Lumír: Nebylo to tak jednoduché. Jirka Urbánek si kvůli tomu, že děláme psychotroniku nebyl jistý zda nás ke křtu doporučí a tak pozval k posouzení celou komisi – pět kněží a maminku otce (faráře) Petra Dokládala - zkušenou katoličku, o které všichni říkali, že je to svatá žena - Měli na nás různé zkoumavé otázky a nahrávali si naše odpovědi na magnetofon. Chtěli si to poslechnout a pak teprve rozhodnout. Měli obavy z toho, že pracujeme s energiemi. Všichni se na to tvářili hodně divně. Kněží prohlásili: „Pustíme si tu nahrávku a probereme to mezi sebou“. Jenže legrace byla, že na nahrávce nic nebylo.

Ivoš: Nebylo to tou naší energií! Faráři tehdy nebyli moc technicky vybavení. A tak se do toho vložila maminka Petra Dokládala a prohlásila: „Tak je prostě pokřtíme a uvidíme, jak to dopadne.“

Rozhovor jsme museli opět přerušit kvůli tomu, že do truhlárny dorazil materiál. Lumír ho šel složit a tak jsme pokračovali s Ivošem:

Ivoši. Oba s Lumírem organizujete společenství pro muže, pro chlapy. Tohle společenství založil františkán Richard Rohr. Jak se řádové a mužské společenství navzájem doplňují? Co přinášíš do

společenství chlapů ze spirituality sekulárního řádu a jak tvoji službu v řádu obráceně ovlivňuje společenství chlapů? Co se mohou od sebe obě skupiny vzájemně naučit?

Ivoš: Než jsme jeli na iniciaci pro muže, tak jsme si říkali, že nás nemůže už nic překvapit. Žijeme Františkánství v řádu, prošli jsme katolickou Charismatickou obnovu - mluvení jazyky apod. Ale nakonec jsme byli z mužské spirituality nadšení. Překvapila nás svojí silou. Do té doby jsme byli jen půl chlapi. Iniciace nám přinesla chlapskou otevřenost, žité bratrství. Ještě více jsme se naučili schopnosti otevřít se a sdílet se. Nejen o duchovních věcech, ale i o lidských záležitostech, o mužském myšlení a starostech. Jako františkáni máme bratrství v náplni práce, ale ještě se v mnohém potřebujeme zlepšit. Zažít lidství a bratrství ve spiritualitě chlapů by byla velká škola pro chlapy v našich společenstvích právě pro její jednoduchost a uzdravování našeho lidství.

Směrem do našeho řádu mne ovlivnili chlapi tak, že se nebojím jít ve společenství se svojí kůží na trh. Neříká to už pro mne tolik problém vyvolávat otázky, snažím se druhým upřímně otevřít své srdce. Po absolvování chlapských rituálů je pro mne žité bratrství nanejvýš důležité.

Luboš (já): To byl asi důvod, proč Pán daroval sv. Františkovi bratry, ačkoliv je zprvu nechtěl...

Mezitím se vrátil Lumír z příjmu materiálu.

Ivoš: U chlapů se mi líbí, že se tam počítá s lidskou přirozeností. Mnoho katolíků žije s myšlenkou, že skutečnou radost zažijí až po smrti. Bůh na sebe vzal lidské tělo a jak říkála myslím asi Kateřina Sienská: „Buď prožíváme nebe a peklo nyní, a nebo vůbec“.

Lumír: Jak se obě františkánská společenství doplňují? Já bych řekl že, dobrý sekulární františkán by byl určitě dobrým a platným členem společenství chlapů a stejně tak opačně. Chlapi aktivně zapojení ve skupinkách chlapů by byli dobří i v SFŘ. Obě skupiny už teď, na zemi, prožívají vyšší stupeň bratrství. Spousta katolíků se zapře a svojí vlastní silou sami sebe donutí například společenství víry s manželkou vydržet. Řeknou si: „Do manželského spolča s manželkou zajdu, když to chce“. Dojde tam, protože musí. Ale některý chlap si možná v duchu říká „V nebi... pak už bude dobře. Tam už nebudu ženatý. Tam už budu mít klid“. Naučit se být chlap, prožít chlapskou spiritualitu, znamená naučit se žít i s problémy a nechat se jimi formovat.

Ivoš: Pokud chceš slyšet něco víc o spiritualitě a formaci mužů v 21. století, asi bychom to nechali na jiný. To by byl dlouhý článek, co jsme tam všechno prožili.

Co vás dovedlo do SFŘ? Jak vnímáte 30 let vašeho života v řádu? Jaké změny by měl řád udělat, aby byl vstřícnější myšlení dnešních lidí? V čem vidíte budoucí reformu řádu?

Lumír: My dva jsme se stali františkány ze ziskuchtivosti. *(oba se smějí)* Přišla za námi sestra z Havířovského společenství, jestli chceme být v řádu. Probírali jsme jaké výhody z toho budeme mít, když do řádu vstoupíme? Ona řekla, že získáme pozeňání od sv. Františka a od všech jeho následovníků až po dnešní žijící františkány. Obrovské množství svatých a blahoslavených lidí. A protože jsme se už tehdy stýkali s Kapucíny (hlavně s bratrem Bonaventurou Štívalcem OFM Cap). Tak jsme si řekli, že by to od nás byla hloupost si nabídku tak velké milosti nevybrat. Františkáni mají nejvíce mučedníků v církvi, takže je to vlastně VIP rodina. Je to něco jak bonusová zlatá karta u Rothschildů. Můžeš z banky svatých vybírat kolik chceš a kterého chceš. Nevstoupili jsme z lásky k Františkovi, ale kvůli velkému množství milostí. Vždycky jsme šli za lepším. *(oba se smějí)*

Jak vnímáte 30 let vašeho členství v řádu?

Ivoš: Vnímám to jako obrovské pozeňání. Nejpozitivnější je pro mne v našem řádu bratrství a sdílení lidí stejného ducha. V duchovním vedení si vážím u nás silné formace. Chodím s manželkou ještě na manželské společenství. Tam jsou chytrí lidé, vysokoškoláci, urputní katolíci, dělají pro církve více než já, ale oni

nemají formaci, co máme my v řádu. Nemají zkušenost s bratrstvím jako my a nemají ani naší františkánskou formaci k bratrství a sdílení. Řádu si velmi cením.

Lumír: Pán dal Františkovi bratry právě kvůli cestě bratrství. Malost, kterou každý z nás zažívá osobně, pak společně v řádu prožíváme jako velikost bratrství. Proto se snažím jezdit na národní setkání. Trochu nechápu, proč tam jezdí jen malá část z nás. Schopní lidé, kteří se hlásí k františkánství a nejezdou tam. Ubírají se o tolik milostí, které tam mohou dostat.

Ivoš: O tom nedávno mluvil kapucín bratr Štivar. To jsou takoví setrvačníci. Stačí jim jednou měsíčně spolčo a na tom setrvávají.

A co budoucnost našeho řádu? V čem jí vidíte?

Lumír: Reformu vidím v tom, že ti členové, co se chtějí opravdu sdružovat (i když jich bude mnohem méně než je skutečný stav členstva), ti se budou stále více podobat sv. Františkovi a prvním bratřím a budou se scházet s nadšením. Jestli těch pár opravdových františkánů bude žít františkánství aktivně, nakazí tím hodně lidí. Dneska přes internet k sobě můžeme i po celé republice najít častější cestu. Tak toho využijeme. Moc se těším na naši „rohožkovou kapitulu“ na jaře 2023 (*myslí tím nevolební kapitulu v květnu*). Tam přijedou ti, kteří opravdu chtějí, a tam se vzájemně nabijeme energií jeden od druhého. Pán Ježíš posílal učedníky po dvou, aby lidé na nich viděli bratrský vztah, lásku mezi nimi a to lidi přivedlo k tomu, aby se stali bratry. Lidé touží po vztazích, žijí se svými problémy, ale když vidí hezké vztahy, přitahuje je to. Bůh se s námi sdílí, Bůh je láska, a když jsme k ostatním otevření a přijímáme je takové jací jsou, poroste i naše láska. Lidé chtějí zažívat vztahy a je jim pak jedno jestli obětují čas a peníze, aby to zažívali znova a znova. Budoucnost řádu vidím v tom, že se budeme více sdílet i v osobní rovině a žít tak, aby to druhé přitahovalo. Když bratrství není žité, je to o ničem.

Luboš: Znamená to mít odvahu být sám sebou a nestydět se za to. Stát za svými názory?

Lumír: Ano to právě zažíváme ve společenství chlapů. S druhými chlapy se učíme být schopní se sdílet. A to, i když ho ten druhý urazí.

Ivoš: Ještě k budoucnosti řádu. Vztah s Bohem mi někdy u některých členů chybí. Dělají se poutě, dělají se společenství, duchovní obnovy, ale málo se vedeme k osobnímu vztahu k Bohu. Myslím nejenom ke Kristu, ale k celé Trojici i k Otci i k Duchu Svatému. Návrat k jednoduchosti a k osobnímu vztahu k Bohu je ve zkratce cesta k obnově řádu.

Luboš: Jedna křesťanka mi na společenství mluvila ze srdce. Řekla: „Já už tolik nepotřebuji intelektuální nebo teologické učení, já si užívám vztah s Bohem“.

Ivoš a Lumír: To je ono. Nemusíme být chytří a vzdělaní, ale máme Krista žít ze svého srdce. Ti, kteří na to mají dary, ať studují. Ale všichni žijme bratrství založené na osobním vztahu s Bohem

Luboš: O svátku sv. Františka měl u nás mši jeden dominikán. Na konci mše se loučil se slovy: „Upřímně vám řeknu františkáni, že stejně sv. Františkovi nerozumím“. Potkali jsme se pak po mši mezi lavicemi a tak jsem se odvážil mu říct: „Františkovi lze porozumět hlavně srdcem, ne rozumem. „Jenomže já jsem dominikán“, odpověděl mi s úsměvem.

Pracujete spolu osm hodin denně v truhlárně. Jak se tam daří bratrství? Pohádáte se někdy?

Lumír: Velmi často. Společně pracujeme už dlouho. Začalo to po revoluci. Dělali jsme deset let pro jednoho člověka jako zaměstnanci. Pak došlo ke sporu a on nás propustil a tak jsme začali pracovat sami na sebe. Pronajali jsme si halu a postupně nakoupili stroje. Samostatně truhlaříme od roku 2002, tedy dvacet let. Máme společnou dílnu, máme svoje vybavení. Někdy máme samozřejmě mezi sebou „ponorku“. Jsme spolu sami dva 8 hodin. Má to ale výhodu. Když má jeden z nás nějaký soukromý problém, tak to ten

druhý pozná. A ten je většinou v pohodě a je schopen mu pomoci. Pro duchovní růst je společná práce obrovská pomoc. Pán neposílal učedníky po dvou jen tak z plezíru. Být spolu je těžké, ale na druhou stranu těžkosti nás formují. Samozřejmě se někdy i hodně hádáme. Ale někdy je to spíš o hloupostech. Každý chce prosadit svoji pravdu.

Jak spory urovnáváte?

Ivoš: Já, když se zlobím, tak jdu něco dělat a musím vychladnout.

Lumír: No a já o tom nemluví a druhý den, přijdu jako by se nic nestalo. Konkrétní věc jde udělat odlišnými způsoby a většinou máme každý jiný způsob na mysli. Ale udělat se dá jen jedním způsobem. Některý způsob je lepší, anebo je to jedno. Ale prostě se musí zvolit jen ten jeden způsob.

Oba jste se zapojili do synodálních rozhovorů ve farnosti. Přineslo to nějaké změny?

Lumír: Myslím, že to přineslo změnu. Lidé byli schopni se sejít a debatovat o Božích věcech. Někdy si myslím, že katolíci o Božích věcech diskutují málo. Když potkáš dva běžné katolíky, tak se o Božích věcech většinou nebaví (kromě možná profesních katolíků). Synodalita způsobila, že se obyčejní lidé začali bavit o Božích věcech i o praktickém životě ve farnosti. Systém farář něco řekne a babičky to udělají, už nemůže dnes fungovat. Lidé musí být schopni se domluvit.

Ivoš: Když jsem na synodním rozhovoru řekl, že sice za stav farnosti odpovídá farář, ale že se musíme umět domluvit na společném postupu, tak mne málem utloukli.

Lumír: Některé věci nechtěli slyšet. Jenže v rodině když se o některých věcech nemluví, tak se problém nevyřeší a narůstá až do krize. Ale v církvi se o něčem nemluví dokonce už desetiletí a o některých celá staletí. Lidi to přitom trápí. Dneska už nefunguje – papež něco vyhlásí, biskupové to přenesou do diecéze a faráři to zařídí.

Ivoš: Byl jsem synodalitou nadšený. Doufal jsem, že se více rozvine život ve farnosti. Obrácení přece není to, že přestaneme hřešit, ale že změníme svoje myšlení. Ale všechno zůstalo při starém. Většina pochopila synodu tak, že mají ještě více organizovat mši, ještě více zpovědí, ještě více akcí. Chtějí být ještě více dokonalí.

Lumír: Z tradice a z tradičních akcí se musí vycházet. Církev v nich má svoji jistotu. Omyl ale je, že bychom byli lepší, musíme dělat stále víc. To je omyl. Myslím, že je to od zlého: Ďáblu nevadí, že pracujeme pro Boha, záleží mu na tom, jestli s Bohem mluvíme. Když dosáhne toho, že s Ježíšem nebudeme mluvit, pomůže nám dokonce i pro něj pracovat. Ale pak si s Ježíšem nebudeme povídat vůbec. Jenom sama aktivita nepomůže. Je potřeba naše změny založit na osobním vztahu k Bohu.

Lumír: Mezi špatným a dobrým se dá snadněji rozlišit. Těžší je to mezi dobrým a ještě lepším. Někteří dělají stále víc, že už ani doma nejsou. Řekneš o nich – ty jsou tak zbožní. Ale když se podíváš na jejich osobní život, zjistíš: tam sídlí vnitřní nespokojenost. Richard Rohr OFM se proto začal věnovat krizi mužství. Vytvořil formaci a iniciaci pro muže. V čem je rozdíl? Duchovní cvičení probíhá tak, že něco posloucháš a pak možná něco na základě poznání změníš. U spirituality chlapů je to obráceně. Nejprve zažiješ rituály a ty rituály rovnou změní tvoje myšlení a ty pak žiješ už jinak.

Luboš: Zdá se obecně, že paradigma světa se mění. Mužství zaniká a spíše ženy se stávají vůdčí?

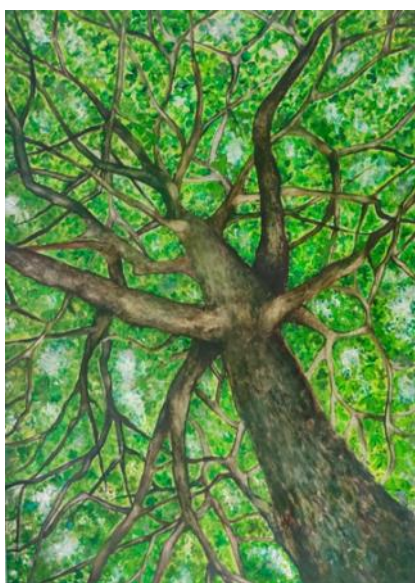
Lumír: Z mužů to pak často jsou spíše psychopati, narcisové, kteří na nic neberou ohled. Ne praví chlapi.

Ivoš: Na nedávné františkánské formaci v Brně jsme na závěr měli diskusní skupinky. Sestry mi soukromě říkaly: Chlapi už dnes nejsou. Opravdových mužů je nedostatek. Ženy pak berou na sebe roli chlapa.

No a pak už museli jít oba opravdu pracovat. I když je rozhovor dlouhý, nijak jsem ho nezkracoval. Případá mi zajímavé dozvědět se názor řadových členů, obyčejných chlapů po padesátém roce věku. Jsem moc vděčný za to, že praktikují upřímnost, že se nestydí být sami sebou. Kdyby i ostatní chlapi v řádu zajímalo, co učí františkánský kněz Richard Rohr OFM o spiritualitě mužů, mám od dvou mužských truhlářů slíbený další rozhovor. Napište mi.

Rozhovor přes internet vedl Luboš Kolafa v listopadu 2022

Svět je dar

Výstava obrazů s tímto názvem je k vidění v dřevěném kostelíku sv. Františka „Na Habrovce“ (Praha-Krč) po celou dobu vyhlášenou papězem Františkem jako čas „péče o Stvoření“- od Světového dne (1.zář) až do svátku sv.Františka.

Malířka a grafička Marta Hilgert přišla už před léty i s manželem z Polska, půdruhého desetiletí dokonce jako farnice „Na Habrovce“- po přestěhování na Prahu- Chodov, kde má atelier- je spíš doma v tamním zděném a o 4 roky starším kostele zasvěceném také sv. Františkovi. Svě obrazy umělkyně vnímá jako „barevnou meditaci“, v níž děkuje za krásu celého Stvoření, a malování je pro ni také „hygienou duše“ a příravou na soustředěnost. V tomto duchu paní Marta

vede i tvůrčí dílny ve svém ateliéru; jejím přesvědčením je to, že malovat může každý, nejen „profík“, a že se v něm může projevit kreativita každé dušičky. Malování „bez stresu“ křečovitě snahy po

dokonalosti... jen pro radost. Jako návštěvník výstavy při příležitosti volební kapituly MBS mi přichází na mysl otázka: proč už jsme paní Martu, sestru

v Kristu, dávno nepozvali mezi sebe, když františkánská spiritualita je na ní i „barevně patrná“? Milý rozhovor s ní mne o tom jen utvrdil. Říkám si- jak krásně by si s Martou jistě popovídala naše sestra Nora? Redakce Zpravodaje vy-

brala barevnou ukázkou její tvorby. (Strom jsem si vyfotil původně sám- i s vlastním prstem).

Bratr Irenej

Ó, ty šesté přikázání!

Když jsem kdysi začínala v kultuře, jeden ekonomický náměstek mi držel občas vědomostní přednášku, která se netýkala vůbec peněz a ekonomie, ale naopak oblasti umělecké tvorby. Říkal: „Musíš držet prst na tepu doby!“ Vzhledla jsem pokaždé zkoumavě, jestli si nedělá srandu, takže pak spěšně dodával: „Je to možná fráze, ale hluboce pravdivá.“ Vpodstatě měl pravdu, pan ing. Petráček. Ač člověk stárne a pomalu přestává některým jevům a technickým udělátkům rozumět, je potřeba se k porozumění nutit. Nejen z praktických důvodů, protože bez chytrého telefonu dnes už nenastoupíte do autobusu a za chvíli si možná ani neotevřete dveře. Ale o praktických věcech nechci mluvit. I když nás okolní svět dost sveřepě přesvědčuje o tom, že starci by se měli házet jako ve staré Spartě ze skály, přece si myslím, že naše užitečnost se do země zadupat nedá. Zaprvé už nemusíme být snobové a předstírat z různých důvodů různé. Můžeme být pravdiví, žádní pokrytci. Teď se tomu říká „wanabe“. To jsou ti, co by rádi byli „něčím“ nebo „někým“. A tak poslouchám názory svých vnuků, všechno si v hlavě pořádám, dělám úklid / mažu nepotřebné informace/ a vytvářím prostor pro všechno nové. Ale úplně nové, upřímně řečeno, není skoro nic. Pod tlakem nejmladší generace jsem opět nucena přemýšlet o sexualitě jako takové, o smilstvu a tělesných přestupcích v této oblasti, protože to je hlavní kámen úrazu a nakonec všechny výtky končí právě tady. „Proč je Bůh tak přísný, tak pámbíčkářský?“ To se ptají vnuci a asi k tomu mají své důvody, do kterých nikomu nic není. „Proč trochu nesleví? Mít jednu ženskou na celý život, pohlavní styk akorát v manželství, copak to vůbec jde?“ Přemýšlím a říkám si spolu s nimi – proč. Není Bůh takový nějaký, dávno přežilý měšťák? Fakt je, že člověk může ukrást celý svět a nic mu to nedělá, za to šesté přikázání je vždycky svého druhu – problém. I když dnes už možná tolik ne, ale podle pozorování se mi zdá, že nevěra je pořád problém, alespoň podle nejzapadlejších detektivek je nevěra pořád důvodem k vraždě, z promiskuity se nedobře vstává, zkrátka, svět se zase tolik nezměnil. Když listujete Starým zákonem, veškeré výčitky vyvolenému národu se nesou přirovnáními ze sexuální oblasti. „Ať se odkryje tvá nahota, ať se ukáže tvá hanba!“ / Iz 47,3/ Nebo: „Předstupte sem, vy synové té, která věští z oblaků, potomstvo cizoložníka a nevěstky! Což nejste děti nevěrnosti, potomstvo zrady?“ O každé modloslužbě Bůh mluví jako o smilstvu. Proč neříká: „Ty hloupý, zabeđený národe, zaslepený a vzpurný!“ Proč mluví o jeho zradě jako o smilstvu?

Zdá se, že šesté přikázání, jakkoliv dnes podceňované, ironizované a zlehčované má pořád svoji zcela zvláštní váhu. Proč, ptám se pokaždé. Hledám vysvětlení rozumné a pádné pro své vnuky. Tak – na jedno jsem přišla. Dar plození je zvláštní dar. V ničem tak Bůh neudělal krok k připodobnění člověka k sobě samému jako právě tady. Člověk má možnost podílet se na tvoření, vytvářet něco naprosto nového, vytvářet nový život. Říká se, že padlí andělé nic nezávidí člověku víc než právě toto. Snad proto si tuto oblast Bůh hlídá a pronásleduje každé přestoupení nebo si přinejmenším trvá na svém, pokud se znesvěcuje... Nejsem žádný teolog a asi jsem právě objevila trakař. Problém naší společnosti spočívá v tom, že každý musí být originální, objevný, takže vracet se k nějakým starým pravdám, dokonce je opakovat, rovná se trapasu a velké zabeđenosti, na kterou přinejmenším neseženete žádný grant. To je výhoda a nezastupitelnost stáří. Starcům to může být jedno. Ovšem svrhnout ze skály je kvůli nějaké staré pravdě taky můžou. Nic není zadarmo a pravda, třebaže stará – zvlášť.

Věra Eliášková

Formace

Jak slavit 800 let od Jesliček v Grecciu

Formační tým naší Mezinárodní rady odpovídá na rozhodnutí generálních ministrů všech řádů františkánské rodiny: prožijme výročí nejvýznamnějších událostí z posledních let pozhnaného života sv. Františka – jako jsou Potvrzená řehole, Jesličky v Grecciu, Stigmata, Chvalozpěv Stvoření a Františkovy velikonoce- jako „cesty oslav a rodinných setkání“. A k tomuto záměru tým připravil inspirativní dokument sestávající z několika zamyšlení a svědectví k tomu letošnímu roku, který se již blíží ke svému vyvrcholení. Tedy jak slavit letošní „jubilejní vánoce“? Jako **800 let oslav a 800 let radosti z Jesliček, symbolu Vtělení Božího Syna**. V tomto duchu jsme my v naší národní provincii ušli již radostný kus cesty: Velehradské setkání s úžasnou bratrskou atmosférou a vynikajícími promluvy našich duchovních otců Kryštofa, Marka a Pacifika na nevyčerpatelné téma Tajemství Vtělení. Dřevěné jesličky u Sv. Antonínka byly na místě již v začátku roku církevního, poté jsme je navštívili během Velehradského setkání - o Svatém týdnu, a konečně se jim tam dostalo biskupského posvěcení o poutní slavnosti ke sv. Antonínu.

Jesličky zůstávají viditelnou připomínkou Greccia a přímo hmatatelným symbolem zázraku narození Boha jako Dítěte, Syna člověka - sám jsem tam neodolal a pohladil dřevěnou hlavičku Ježíška. To, že jesličky na Antonínku jsou, vyžadovalo překonání překážek v dorozumívání mezi námi, poté přispění řady malých dárců, ale především rozhodné skutky dvou našich sester Hanky Brigity a Markéty: bylo třeba jít za myšlenkou a podpořit ji v kritickém okamžiku velkorysým darem.

Sestra Markéta se postarala o další souběh výjimečných událostí letošního roku. Díky její iniciativě k nám právě doputovala ikona P. Marie Královny františkánské rodiny: Marie je tu Matka Boží s Dítětem, které je pravým a podstatným důvodem jejího blahoslavenství. Ikona „napsaná“ v Litvě, k nám došla přes naši rodinu v Bosně, a vstříc se jí až do Mariboru museli vydat naši představitelé, bratr Vendelín a sestra Hanka Brigita. K představení ikony došlo na františkánské pouti na Sv. Hostýně, zasvěceném rovněž Matce Boží. Pobaltí, Balkán a nakonec i naše Morava leží na hranicích Církve Západu a Východu, a tak ikona františkánského rodiny je nám připomínkou a inspirací pro naše modlitby, přímlyvy a prosby po jednotě, trpící dosud bolestnými ranami rozdělení. Syn Boží a Syn člověka má v Písmu více jmen, Ježíš je i Emanuel, Bůh s námi a dokonce Šalom, neboť On sám je Pokoj (Micheáš 5,5). A při jeho Narození zpíváme s anděly Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj mezi námi lidmi; vždyť Bůh svým Vtělením nejúžasněji prokazuje zalíbení jaké k nám má.

Budme nejprve lidé, lidé dobré vůle. Formační text hovoří o potřebě lidskosti už v našich rodinách, máme být „strážci dobra, které zlidšťuje, pomáhá vést nový život“ (Evangelií Gaudium 264)“. Jedním z pramenů textu je odkaz na knihu, která již svým titulem nazývá sv. otce Františka nejlidštějším ze všech světců. Jeho duchovní inovace v podobě prvých živých jesliček v Grecciu je

toho nejlepším dokladem: František znovu pro Církev objevil Krista jako člověka, jako lidské Dítě, nad nímž dojat jásá nevýslovnou radostí. Ježíše, bratra tak blízkého, že je možné se dotknout jeho ran, zaplakat nad jeho Utrpením a obejmout Zmrtvýchvstalého. A odtud František čerpá i svou lásku ke všem lidem bez rozdílu a bez vylučování: vždyť jsme všichni děti jednoho Otce. Náš nejstarší otec františkán Benedikt říká: nejprve budme lidé. Potom teprve jsme lidé různých názorů a přesvědčení, také křesťané a františkáni. A i on hovoří o naléhavosti potřeby chránit si lidskost, kterou nám dnešní doba chce vyrvat ze srdce. „Jestliže lidé najdou hodnotu společného lidství, je to výborné“. A není nic lepšího co můžeme lidem předat“ (Evangelii gaudium tamtéž).

A právě v tomto neuralgickém bodu pro naše františkánské svědectví světu se v průběhu „roku Jesliček“ objevil další, nejprve docela nenápadný pramínek stékající do téže řeky obrany lidskosti a života. Sestra Pavla, ještě „čekatelka“, vyzývala k podpoře ochrany nenarozeného života i pro ty nejvíce hendikepované, nenarozené, ohrožované potraty, zvláště ty, jimž prenatalní diagnostika dává „palec dolů“. Moravský tým „Stop genocidě“ vedl pak k myšlence naší vlastní františkánské iniciativy laděné spíše než šokující brutalitou povzbuzením a krásou - pod názvem „Dítě je zázrak“. Zatím jen nastíněný projekt vyhlášení veřejné fotografické soutěže tématicky věnované podivuhodnému vývoji plodu v mateřském lůně až k narození, prvnímu objetí dítěte a k jeho prvnímu úsměvu, zůstal ležet nějaké měsíce jako „semínko lidskosti“, které mohlo najednou překvapivě začít klíčit, když na posledním zasedání Národní rady v Praze sestra hospodářka konstatovala, že na kontu „jesličky“ je finanční přebytek (a sestra Markéta již nežádá o vratku části svého daru). Dřevěný Ježíšek jakoby „vydělal“ na ty živé a nenarozené, a tak Rada dala souhlas k použití přebytku pro uskutečnění myšlenky „Dítě je zázrak“.

Formační tým Mezinárodní rady SFŘ v úvodu textu vyzývá k tomu, aby naše oslavy výročí Jesliček v Grecciu měly pozitivní dopad nejen ve františkánské rodině. Máme zapojit fantazii a kreativitu abychom oslovili i necírkevní sociální a kulturní oblasti. Jde také o příležitost jak dát najevo svou přítomnost a sdílet svátek vánoční doby s bratry a sestrami na naší Zemi. **Jsme vyzýváni, abychom do února 2024 zaslali Mezinárodní radě fotografie z povedených akcí, aby je mohla sdílet velká františkánská rodina.** Mladá sestra Marie Chiara (YouFra) z Itálie píše: Bůh se rodí všude tam, kde je prostor pro přijetí Božího dítěte. Br. Wellington Buarque OFM z Brazílie nás povzbuzuje: Betlém v mém životě znamená angažovat se, zapojit se, smístit se se skutečnostmi, které je třeba polidštit, které volají po změně, s lidmi, kteří počítají s naším pohledem a naším vtěleným jednáním. Narození Páně mne vždy vede k zamyšlení nad tím, jak se mi daří žít a přijímat své poslání ve světě.

Pán říká (Mk 9,37) „Kdo přijme jedno z takových dětí v mém jménu, přijímá mne, a kdo mne přijme, nepřijímá mne, ale toho, který mne poslal“. Božské Dítě Ježíš je Tajemstvím a „zázrakem všech zázraků“. A díky tomuto Vtělení – „bez něhož by nic dalšího nebylo“ (M. Ryšková) a v jeho jménu je nám lidem dán neuvěřitelný dar přijímat každé dítě jako zázrak, jako Boha samotného.

Bratr Irenej, šťastný pradědeček, kterému bylo dopřáno právě o Hostýnské pouti mít v náručí pravnučky Theodora a Sebastiana.

Putovní ikona Královny františkánské rodiny

IKONA JAKO POZVÁNÍ

Když požádali sv. Bernadettu, aby z různých obrazů znázorňujících Matku Boží vybrala ten, který nejvíc připomíná zjevující se jí krásnou Paní, bez váhání ukázala na byzantskou ikonu pocházející z XI. století. Ikona nás totiž, jako žádné jiné znázornění, vede do hloubky Božího tajemství. Je něčím neúplně vysloveným, je otevřenou bránou do nádherného mysteria, které se skrývá za použitými barvami a symboly. V roce, ve kterém si všichni následovníci sv. Františka připomínají výročí události z Greccia a rozjímají o tajemství Vtělení, dostáváme do rukou krásnou ikonu s názvem *Královna františkánské rodiny*, která je ve své formě typem ikony *Eleusa-hodegetria* a která nás zve k prohloubení naší jednoty a lásky.

Eleusa

Mám za to, že – i když to není vyloženě ikona Božího narození – typ *Eleusa* (*soucitná, něžná*) velmi hluboce vystihuje tajemství Vtělení. Na ikoně tohoto typu, která je vrchovatě naplněna citem, tulí Matka Boží svoji tvář k tváříčce Syna. Hlava Bohorodičky je lehce nakloněná k Synovi a On ji objímá za šíji. Ikona je obrazem něžné blízkosti Matky se Synem, a zároveň vyjadřuje nejhlubší duchovní setrvávání lidské duše s Bohem. Zakusit něžnou lásku Boha, který se pro nás stal člověkem, vzít ho do náruče jako Boží Matka a setrávat v blízkosti jeho milujícího srdce, to je zkušenost sv. otce Františka (a to nejen z Grecia), ke které jsme zvaní, když kontemplujeme ikonu *Královny františkánské rodiny*.

Hodegetria

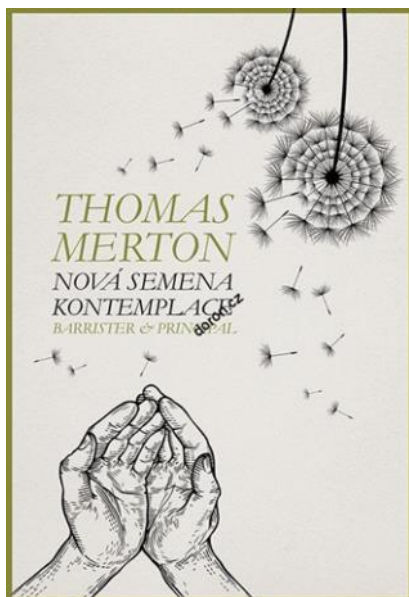
Když jsme v jedné komunitě sestavovali roční plán formační a pastorační práce, jeden z mých starších spolutrářů zdůrazňoval, že to není program, ale plán. I když se to může zdát pouze slovíčkařením, program je pouze jeden, a to Kristovo evangelium. Na to nás upozorňuje Bohorodička na ikoně typu *Hodegetria* (od řec. *hodos* – *cesta*), když jako průvodkyně na cestě jednou rukou poukazuje na Božího Syna, kterého drží na klíně. Pán Ježíš je jediná cesta k Otci. On je Pánem dějin a Pánem každého lidského srdce. To je další zkušenost, ke které nás vede kontemplace ikony navštěvující naše společenství – uvědomit si znovu a silněji, že úkolem každého z nás a našich společenství je – jak to napsal v řeholi sv. František – žít evangelium našeho Pána Ježíše Krista. Učit se rezignovat na své sny, plány a projekty, abychom stále dokonaleji plnili Boží vůli.

Pokrov (*ochrana*)

Ikona *Královny františkánské rodiny* určitě nepatří k znázorňování Panny Marie typu *Pokrov*. A přece (podle mého názoru) na něj nějakým způsobem navazuje. Bohorodička je na naší ikoně umístěna nad obličejem sv. Kláry, sv. Františka a sv. Alžběty, jež symbolizují celou františkánskou rodinu. Boží Matka bdí nad námi všemi, kteří jsme členy této rodiny. S láskou o nás pečuje a chrání nás. Jako by nad námi roztáhla *maforion* – pléd, do kterého je oblečena, aby nás v něm skryla před nástrahami Zlého. V blízkosti srdce Božího a naší Matky cítíme, že jsme jedna veliká duchovní rodina. Chceme právě teď, když nás navštěvuje její krásné ztvárnění, zakusit, že patříme k sobě. V této perspektivě víme, že jsme modlitebně spojeni se všemi, kteří se dříve u této ikony modlili, i s těmi, kteří se před ní ještě budou modlit.

o. Kryštof Skibiński OFMConv

Duchovní knihovna

Není pravé samoty kromě samoty vnitřní. A vnitřní samota není možná pro toho, kdo nepřijímá své správné místo ve vztahu k jiným lidem. Pravý pokoj není možný pro člověka, který si stále představuje, že ho nějaká vloha, nebo milost či ctnost odděluje od druhých lidí a staví ho nad ně. Samota není oddělení.

Bůh nám nedává milosti či vlohy nebo ctnosti jen pro nás samé. Jsme údy jeden druhého a vše, co je dáno jednomu údu, se dává pro celé tělo. Neumývám si nohy proto, aby byly krásnější než obličej. (...)

V pokoře je největší svoboda. Pokud musíte bránit své pomyslné já, o němž se domníváte, že je důležité, ztrácíte pokoj srdce. Jakmile porovnáte tento stín se stíny druhých lidí, ztrácíte veškerou radost, poněvadž jste začali obchodovat s neskutečným a není žádná radost ve věcech, které nejsou.

Jakmile začnete brát sama sebe vážně a představujete si, že vaše ctnosti jsou důležité, protože jsou vaše, stáváte se vězněm své vlastní marnosti, a i vaše nejlepší skutky vás oslepi a svedou. Abyste se bránili, začnete pak vidět hříchy a chyby v činech druhých lidí. A čím nerozumnější důležitost budete připisovat sobě a svým vlastním skutkům, tím více budete mít sklon budovat svou vlastní představu o sobě samém tím, že budete zatracovat druhé lidi. Ctnostní lidé jsou někdy také zahořklí a nešťastní, protože nevědomě uvěřili, že celé jejich štěstí závisí na tom, že budou ctnostnější než druzí.

Když pokora osvobodí člověka od lpění na jeho vlastních skutcích a jeho vlastní pověsti, objeví, že dokonalá radost je možná pouze tehdy, když zcela zapomene na sebe. A teprve když už nevěnujeme pozornost svým vlastním skutkům a své pověsti a své vyjímečnosti, budeme konečně zcela svobodní ke službě Bohu čistě kvůli Němu Samému.

úryvek vybral a připravil Václav Vendelín Hájek OFS

Františkánský živel

Chvíli recesista a chvíli kontemplativní kněz, potom zase manažer a jindy prostý poutník. Je to prostě živel. Františkánskej živel! Šebestián Pavel Smrčina vzpomíná v knižním rozhovoru na své dětství a dospívání, zkušenosti z vojny i studií teologie, ale také na kněžská působiště. Odkrývá své úspěchy v práci s lidmi na okraji společnosti nebo při vedení velkých farností, ale také vlastní chyby, z nichž některé vedly málem k jeho vyloučení z řádu. Životní příběh Šebestiána Smrčiny je v knížce prokládán přirozeně navazujícími úvahami o Bohu, víře, životě, vztazích nebo církvi. Provokativní otázky novináře Ondřeje Havlíčka vedou Smrčinu k detailnímu vysvětlování myšlenek, názorů a přesnému formulování představy o křesťanském postoji ve světě, kde „život je Dostojevskij“, ale „Bůh je jednoduše“.

<https://eshop.cirkev.cz/knihy/>

Informace a kontakty ohledně Zpravodaje a časopisu Pravá radost - pokoj a dobro

- Pro odběr Zpravodaje mailem pište na adresu: frantisek.chlouba@gmail.com
- Pro odběr Zpravodaje v papírové formě se obračejte na: richterova@cmgpv.cz, se kterou také do-mluvte příspěvek na poštovné.
- Změny kontaktů a míst, kde se scházíte v MBS - nahlaste petr@tesarici.cz nebo fejk@apha.cz, kteří mají na starost uveřejnění vašich údajů na webové stránky www.sfr.cz
- Máte-li zájem o vytvoření jednoduchých webových stránek o vašem společenství informujte se na adrese info@frantiskani.cz (vaše stránky budou viditelné na adrese www.frantiskani.cz)
- Rádi od vás přijmeme do redakce vaše příspěvky, sdílení, informace o společenství. Příspěvky zasí-lete na adresu zpravodajSFR@seznam.cz, nebo lubos.kolafa@kolafa.name
- Redakční přípravy Zpravodaje se účastní národní ministr Vendelín Hájek, Jindřiška Kučerová, Luboš Kolafa a grafickou úpravu a rozesílání má na starosti František Chlouba.

Obsah

Pravá radost - Pokoj a dobro - formační část Zpravodaje

Úvodník - Spolu na cestě 2

Františkánská spiritualita

Řehole SFŘ článek 1, související texty a komentář 4

Svědectví a doteky

Život v pravdě - František a sultán. Jan Linhart 6

Rozhovor se sekulárními františkány Lumírem a Ivošem 7

Svět je dar. Výstava obrazů Marty Hilgert 13

Ó ty šesté přikázání. Věra Eliášková 14

Formace

Jak slavit 800 let od Greccia 15

Ikona Královna františkánské rodiny 17

Duchovní knihovna

Thomas Merton, Nová semena kontemplace 18

Šebestián Pavel Smrčina. Františkánský živel 18

Uzávěrka dalšího čísla Zpravodaje bude 4. 12. 2023.

Národní bratrské společenství Sekulárního františkánského řádu v České republice

Kapucínské náměstí 303/5, 602 00 BRNO

email: info@sfr.cz

IČO: 00676560

htt://www.sfr.cz